

UNIVERSITEIT
GENT

FEEDBACK EN ANNOTEREN

THEORIE EN CONCRETE RICHTLIJNEN

INHOUDSOPGAVE

1	FEEDBACK EN ANNOTEREN.....	3
1.1	FEEDBACK EN ZELFREFLECTIE: EEN THEORETISCHE BASIS.....	3
1.2	CONCREET AAN DE SLAG: RICHTLIJNEN VOOR FEEDBACK EN ANNOTEREN IN VITALE TEACH.....	6

1 FEEDBACK EN ANNOTEREN

Centraal in het annotatieproces staat feedback, zowel in de vorm van zelfreflectie, als in de vorm van feedback door een medestudent en/of begeleider. Goede feedback geven is niet gemakkelijk.

In dit document lees je meer over wat goede feedback inhoudt en hoe je goede annotaties kan maken in Vitale Teach.

1.1 Feedback en zelfreflectie: een theoretische basis

1.1.1. Waarom reflecteren en inzetten op feedback?

Als LIO-student heb je alvast een voordeel in je leerproces: je staat reeds actief voor de klas. Dit werkplekleren, leer je voor een groot deel onbewust, non-formeel en in interactie met de sociale omgeving. Daarbij bestaat het risico dat negatief of ongewenst handelen zo ook onbewust versterkt wordt. Het is daarom extra belangrijk om regelmatig en continu te reflecteren en in te zetten op feedback. Niet als een controlemechanisme, maar om je zelfvertrouwen en je eigen lesgeven te versterken.

Zelfreflectie helpt je om terug te kijken op je eigen ervaringen en handelen. Zo sta je bewust stil bij zaken die anders misschien te vaak eerder routinewijds plaatsvinden. Het is interessant om nog een stapje verder te zetten, en naast zelfreflectie ook feedback van anderen toe te laten. Zowel stagebegeleiders, mentoren als medestudenten kunnen verschillende perspectieven bieden, wat ervoor zorgt dat vastgeroeste routines en motieven in de klas in een nieuw daglicht bekeken kunnen worden. Uit onderzoek weten we dat feedback op basis van video hier erg efficiënt is (Schildwacht, 2007). Wanneer je gebruikt maakt van video, sta je nog steeds op een informele manier in je sociale omgeving, maar kan dit informeel leren na afloop aangevuld worden met feedback met betrekking tot je eigen handelen en denken.

1.1.2. Wat is goede feedback?

Het is belangrijk om dit proces van feedback geven zo objectief en betrouwbaar mogelijk te laten verlopen. Daarom baseren we ons binnen Vitale Teach op verschillende vaste criteria van effectief lesgeefgedrag uit het ICALT observatie instrument. ICALT beschrijft 6 dimensies en 32 gedragingen van 'effectief lesgeven'. Op deze manier kan je gericht kijken naar je eigen lespraktijk. Zo kom je te weten waar je al goed in bent en kan je nog mogelijke verbeterpunten ontdekken.

Feedback is een *onderdeel van het leerproces en geen eindpunt*. Dit geldt voor leerlingen maar evenzeer voor leraren-in-opleiding, beginnende leraren en doorwinterde leraren. Maar hoe geef je nu

goede feedback? Door simpelweg te zeggen dat iets goed of fout is, zet je niemand tot nadenken. Wanneer je aangeeft dat je niet tevreden bent over iets, weet de persoon in kwestie nog niet wat dan wel goed is, of waarom dit goede gedrag gewenst is. Goede feedback is feedback waarmee je aan de slag kan.

Hattie en Timperley (2007) beschrijven drie belangrijke vragen om jouw feedback richting te geven:

- Feed up: Waar ga ik heen? Waar wil ik naartoe?
- Feedback: Hoe gaat het op dit moment?
- Feed forward: Waar wil ik daarna naartoe gaan? Wat in de toekomst?

Je kijkt dus verder dan alleen de specifieke situatie: je neemt je context en je doelen mee en focust na je feedback op hoe je een situatie in de toekomst anders kan aanpakken.

Nu je weet hoe je een feedbackcyclus doorloopt, is het ook belangrijk om te bekijken waar je feedback op kan geven. Volgens Hattie & Timperley (2007) kun je feedup, feedback en feedforward geven op vier niveaus (Sluismans & Segers, 2018, p57):

Taakniveau

Feedback op taakniveau geeft aan of een taak juist is uitgevoerd of niet. Denk daarbij aan vooropgestelde richtlijnen of uitkomsten.

Procesniveau

Feedback op procesniveau handelt over de gekozen aanpak of strategie, bijvoorbeeld: 'Waarom heb je deze taak op deze wijze aangepakt?'

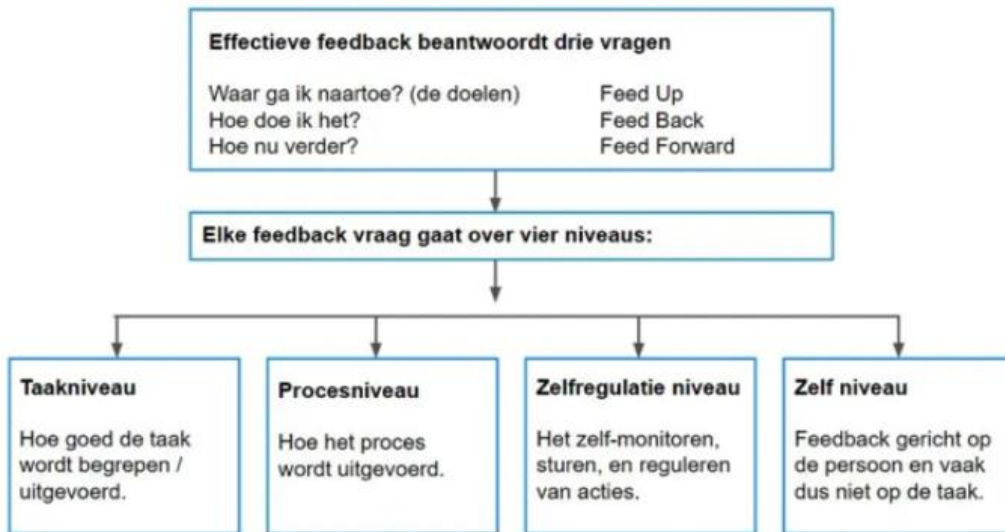
Zelfregulatie

Feedback op zelfregulatie heeft betrekking op de manier waarop je jezelf stuurt in je leerproces. Bijvoorbeeld: 'Wat vind jij de sterke en minder sterke punten in dit moment in je video, en hoe kun jij je daarin verder ontwikkelen?'

Zelfniveau (persoon)

Tot slot kan feedback handelen over jezelf als persoon, je competenties en je houding. Bijvoorbeeld: 'Wat ben je toch een creatieve leraar.'

Leg je focus op feedback op proces- en zelfregulativeniveau, deze stimuleren het denk- en leerproces en zorgen volgens Hattie en Timperley (2007) op deze manier voor de meeste leeropbrengst. Nadenken over het hoe en waarom is vaak veel nuttiger dan denken over het wat.

(Black & William, 2009)

1.2 Concreet aan de slag: richtlijnen voor feedback en annoteren in Vitale Teach

Even vergeten hoe dat annoteren nu weer technisch in het werk gaat? Bekijk het onderdeel 'annoteren' in de [Vitale Teach handleiding](#) of lees de [stappen die je doorloopt bij het toevoegen van een annotatie](#) nog even snel na.

1.2.1. Zelfreflectie: Feedback aan jezelf

In de [theoretische basis rond feedback en zelfreflectie](#) (zie ook eerder in dit document), leerde je wat goede feedback is en welke vragen je jezelf kan stellen. Houd deze informatie steeds in je achterhoofd wanneer je aan de slag gaat in Vitale Teach en een annotatie toevoegt. Feed up, feedback, feed forward!

Bespreek in je annotatie wat je wilde bereiken op het moment dat je bespreekt in de video (feed up). Reflecteer over hoe je het gedaan hebt, wat er gebeurde (feedback) en denk na over wat je wil behouden en/of veranderen naar de toekomst toe (feed forward). Je creëert als het ware een feedbackcyclus die je steeds opnieuw doorloopt: wat wilde ik bereiken, hoe ging het, hoe wil ik (het) de volgende keer (anders) doen?

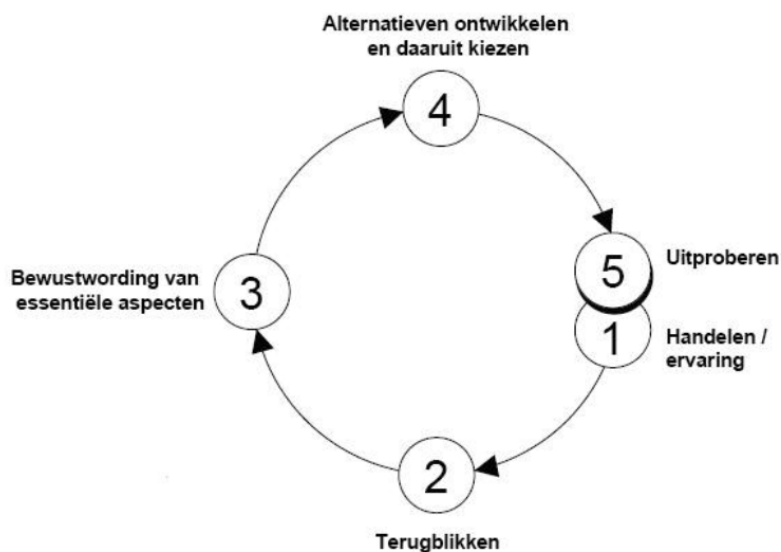
Niet alleen wat je bespreekt is belangrijk, ook de manier waarop doet ertoe.

Wat is nu een goede annotatie?

Staar je niet blind op het selecteren van gepaste ICALT dimensies en gedragingen. Het is perfect mogelijk dat één moment meerdere dimensies en gedragingen bevat. En het is dus ook heel goed mogelijk dat je meerdere annotaties toevoegt op één moment in een video, om meerdere dimensies of gedragingen te bespreken. Focus op de belangrijke elementen die je opvallen in het moment. We vragen je om momentopname uit een les te selecteren. Geef daarom steeds wat context mee in je annotatie.

Maak je annotaties helder en specifiek, met duidelijke implicaties voor acties: 'ik betrek de leerlingen', 'ik laat iedereen aan het woord komen', of 'ik leg een complex begrip duidelijk uit'. Wees niet bang om specifiek benoemen wat je anders had kunnen of willen doen, of wat je kan verbeteren: 'ik had de stillere leerlingen afzonderlijk kunnen aanspreken' of 'ik had het complexe begrip nog meer kunnen duiden met een schema op het bord'. Benoem in je annotatie alles wat in je opkomt. Je wordt niet beoordeeld, het is een manier om jezelf te versterken. Gebruik richtvragen als 'wat was mijn reactie of gedrag op dit moment?' en 'ben ik tevreden over die reactie of niet?'. Durf open te reflecteren. Weet je niet goed hoe je anders had kunnen reageren of hoe je iets beter had kunnen doen? Noteer dit in het tekstveld bij je annotatie.

We geven je **enkele richtvragen** mee die je in het achterhoofd kan houden bij het annoteren van je eigen video's (Studielicht, Arteveldehogeschool, 2011; Korthagen & Vasalos, 2002)

Fase 1: beschrijf de ervaring/situatie waarop je de reflectie zal toepassen

Dit kan je doen aan de hand van de STARR methode: Situatie - Taak - Actie - Resultaat - Reflectie. Wat was de concrete situatie? Wat was mijn taak binnen deze situatie? Welke concrete acties heb ik in deze situatie ondernomen? Wat was het resultaat van deze acties?

Fase 2: terugblikken: wat gebeurde er concreet?

Wat zag ik? Wat deed ik? Wat dacht ik? Wat voelde ik?

Fase 3: bewustwording van essentiële aspecten

Wat betekent dat nu voor mij? Wat is het probleem (of de positieve ontdekking)? Wat heeft dat allemaal veroorzaakt? Waar heeft het mee te maken?

Fase 4: alternatieven

Welke alternatieven zie ik (oplossingen of manieren om gebruik te maken van mijn ontdekking)? Welke voor- en nadelen hebben die? Wat neem ik me nu voor, voor de volgende keer?

Fase 5: uitproberen

Wat wil ik bereiken? Waar wil ik op letten? Wat wil ik uitproberen?

Onthoud dat reflecteren niet stopt wanneer je klaar bent met het annoteren van je video. Gebruik de mechanismen die je ontdekt en onder de knie krijgt in Vitale Teach om te blijven groeien en levenslang te leren van jezelf en van anderen. Leg linken tussen video's. Heb je in een nieuwe

video iets uitgeprobeerd op basis van jouw annotaties in een vorige video? Verwijs hier dan naar. Had jouw nieuwe aanpak het gewenste effect? Welke reactie kwam er op jouw handelen? Probeer alles binnen een groter geheel te bekijken: het optimaliseren van je eigen lespraktijk.

1.2.2. Feedback aan een (mede)student

In Vitale Teach kan een (mede)student een video met jou delen om feedback te ontvangen op zijn/haar lespraktijk. Bekijk de video van je medestudent en lees diens reeds toegevoegde annotaties en reflecties. Vervolgens kan je zelf annotaties toevoegen om jouw visie op dit fragment te delen. Ga je akkoord? Welke zaken zie jou nog die jouw medestudent niet opgevallen waren? Welke tips kan je zelf delen uit eigen ervaring? Houd ook hier rekening met bovenstaande tips en richtlijnen.

En een laatste belangrijke tip: houd je feedback constructief! Vitale Teach is er om te leren van jezelf en van elkaar, binnen een veilige omgeving.